

Boros Imre: A devizahitelek szómágiája

2013 március 08. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Ha 1870 táján szállóigévé vált, hogy „fiam, csak váltót alá ne írj”, akkor ennek modern változata ma úgy hangozhatna: olyan hitelt, amelyben a deviza szó szerepel, alá ne írj!

A korai ingatlanokkal (f?ként földbirtokkal) fedezett váltók az 1873-as gazdasági válság alatt ugyanis megfosztották a birtokok tulajdonosait tulajdonuktól.

Ma ugyanezt teszik a deviza-el?tagú hitelek: vagyonuktól – beleértve otthonukat – fosztják meg a hazai, egyre vékonyodó középosztályt. Széchenyi az elavult birtokelidegenítési szabályt, az ?siség törvényét ostorozta, amikor hitelekért kilincselt ötleteihez, ma pedig inkább biztosítékot keresnek a deviza-el?tagú hitelesek arra, hogy el ne ússzon minden vagyonuk, és ezután ne maradjanak még nyakig eladósodva is. Széchenyi idején a hitel hiánya akasztotta meg a fejl?dést, ma a megléte dönti nyomorba családok tízezreit. Nem biztos, hogy ennek így kell lennie. Más országokban nincs is így. Az Európai Unió gazdasági teljesítményének egy százalékát adó Magyarországon folyósították a devizahitelek több mint tíz százalékát. A deviza-el?tagú hitelek akkor jöttek divatba, amikor megszüntették a Széchenyi-programban elérhet? kedvezményeket, így ezek nélkül a forinthitelek már megfizethetetlenek voltak, az ügyfél könnyen belátta ezt. Maradtak a devizael?taggal ellátott hitelek és a köréjük hínárként gy?r?z? szómágia, valamint a fogalmi tisztázatlanság.

A hazánkban letelepült exportcégek jórészt devizában finanszírozzák tevékenységüket. A banktól idegen devizát kérnek kölcsön, azt a bankok az ügyfél számlájára folyósítják. Senkit nem érdekel, hogy az ügyfél mit csinál a devizával, mikor váltja (ha váltja) forintra. A lényeg, hogy kamatfizetéskor és törlesztéskor a kialkudott összegeket a hitel devizanemében pontosan fizesse. Teljesen közömbös, hogy a törlesztéshez az exportból befolyt devizát használja, vagy éppen más pénznemb?l (esetleg forintból) vásárolja meg a törlesztéshez szükséges eszközöket, valamint, ha vásárol, kinél és mikor. Ehhez a banknak semmi köze, a lényeg, hogy az ügyfél idejében és pontosan fizessen. No, ez a devizahitel minden különösebb utótag nélkül.

Ha van olyan háztartás, amely ilyen feltétellel vett fel hitelt, most bánhatja, hacsak nincsenek bevételei tartozása pénznemében, mert akkor viszont élvezhette az olcsóbb kamatokat a forinttal szemben. Problémák a deviza mögé illesztett utótaggal vannak, és ezek okoznak értelmezési, fogalmi, jogi káoszt. A devizaalapú hitel megnevezés azt sugallja, hogy a bank valahol devizahitelt vett fel, azt forintra váltotta, és ebb?l adott hitelt az ügyfélnek. A bank végül is a forinthoz betétesekt?l, vagy devizaátváltásával juthat. A bank tartozik másnak devizával annak minden kockázatával együtt, az ügyfélnek ehhez semmi köze. ? forintot kapott kölcsön, forintban fizet kamatokat, és

törleszti a t?két is, csak el?re nem kalkulálható, az ügyfélt?l nem függ?, hanem a hivatkozott deviza árfolyamához indexáltan. A devizaelszámolású elnevezés már árulkodik ezen utótagos elnevezések lényegér?l is. Forintforrásból kapott az ügyfél forinthitelt, de a hivatkozott deviza árfolyamához indexáltan. A baj, hogy az utótagos hitelek miatt tömeges és kiszámíthatatlan bed?lések lesznek annak minden pusztító hatásával együtt az ügyfelekre és a bankrendszere. Az IMF-es óriáshitelr?l szóló szerz?dés megkötésekor a pénzügyminiszter és a vezet? kilenc hazai bank is felfedezte, és megállapodtak, hogy a bankok az ügyfél kérésére kimunkálják a hitel teljes várható költségét, mindkét esetben, ha az devizaalapú forintkölcsön, vagy ha nincs devizára hivatkozás, hogy az ügyfél dönteni tudjon: menekül a devizaalapú, devizaelszámolású kölcsönb?l, vagy marad.

(A megállapodás dátuma 2008. november 6., nyilvános adatként elérhet?.)
A megállapodás kilátásba helyezte a devizás hivatkozású kölcsönök el?törlesztésének rugalmas kezelését is. A megállapodás inkább szolgálhatta az IMF–EU-kett?ssel történ? gyors megállapodást, mert abból akkor és azóta sem valósult meg semmi. A sorozatos ment?akciók (végtörlesztés, árfolyamgát, eszközkezel?) ellenére a nagy tömeg még megoldásra vár, mert az alapkérdés nincs megválaszolva: miként lehetséges az, hogy az ügyfél, aki forintban folyósított hitelt vett igénybe, annak terheit (kamatt?ke) is forintban teljesíti, de úgy, mintha egy valóságos devizahitelt kapott volna?

Történt-e az ügyfelek és a bankok között mindkét fél részér?l megértett és jóváhagyott megállapodás a forinthitelen kívül arról is, hogy az ügyfél a forint- és utótagos devizahitel-kamat közti, számára kedvez? különbözetért felvállalja az el?re rögzített és kalkulálható fizetési ütemterv helyett a deviza jöv?beli árfolyamától függ? fizetési kötelezettségeket, anélkül, hogy neki valójában szüksége lenne a hitel törlesztéséhez és a kamatok fizetéséhez devizára? Kötöttek-e a felek a hitelügylet mellett egy ilyen típusú kockázatokkal terhelt befektetési ügyletet is, amikor az ügyfél kockázatba engedi a számára kétségtelenül jelentkez? kamatkülönbözetet, arra számítva, hogy azt a hitel visszafizetéséig meg is tarthatja, esetleg további el?nyökhöz is juthat, ha a hazai pénznem, a forint, amiben neki a hitelt folyósították, a hivatkozott devizához képest, er?södik az aktuális kamatfizetések és t?ketörlesztések idején?

A hitelügyletnek ugyanis az a jellemz?je, hogy a hiteladós ismeri a hitellel kapcsolatos minden fizetési kötelezettségét, szemben a befektetési üzlettel, ahol a befektetett pénz – jelen esetben az ügyfél által realizált kamatel?ny – hozadéka bizonytalan, nyereség és veszteség egyaránt lehet. A forint árfolyamának a hivatkozási devizákkal szembeni alakulása az elmúlt harminc évben, bármelyik egyéves id?szakot is vesszük alapul, veszteséget mutat, ráadásul a lakáshitelek tizenöt-húsz évig állnak fenn. Mára az ügyfelek jelent?s hányada e kétes befektetési üzletben nemcsak kamatel?nyét vesztette el, hanem az általa felvett hitellel fedezett ingatlana is dobra kerül, és a végén még adósság is marad a nyakán. A játékszabályok 1873 óta csak annyiban változtak, hogy akkor csak a vagyon úszott el, de ma még azután is maradhat adósság.

magyarhirlap.hu - Boros Imre

Ajánló